

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (GESTIÓ I RECAPTACIÓ)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 28 d'abril de 2024 el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- En data 2 de maig de 2023, va rebre una notificació de provisió de constrenyiment, de data 5 d'abril de 2023, en la qual se li notificava l'expedient de constrenyiment per impagament de dues sancions en matèria viària.
- El mateix dia 2 de maig de 2023, va interposar un recurs contra l'esmentada notificació, en què al·legava la manca de notificació prèvia de la sanció i sol·licitava retrotraure les actuacions practicades al moment de la notificació de la denúncia. Manifestava no haver rebut resposta al recurs interposat.
- En data 14 de juny de 2023, es va dictar la diligència d'embargament per valor de 302,20 € i l'Institut Municipal d'Hisenda va procedir al cobrament via executiva de les sancions esmentades. L'embargament es va fer efectiu el 7 de juliol de 2023.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut Municipal d'Hisenda** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 30 d'abril de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 18 de juny de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa la tramitació donada als expedients.

CONSIDERACIONS

1. Les sancions imposades

L'Institut Municipal d'Hisenda (IMH) informa que la provisió de constrenyiment inclou les sancions per infracció de trànsit amb números d'expedient sancionador **2022SACG1139809 i 2022SACR1127728**.

L'expedient **2022SACG1139809** es va incoar amb motiu de la denúncia formulada el 21 de novembre de 2022, per "no obeir semàfor vermell sense perill" al carrer d'Aragó, 26.

L'expedient **2022SACR1127728** es va incoar amb motiu de la denúncia formulada el 23 de novembre de 2022, per "manca de comprovant horari" al carrer de José d'Agulló, 20.

Atès que el ciutadà promotor de la queixa no qüestiona la legalitat de les sancions imposades, no farem cap pronunciament en aquest sentit.

2. La notificació de les sancions

És doctrina reiterada del Tribunal Constitucional (entre altres, les sentències 157/2007, de 2 de juliol; 54/2003, de 24 de març, i 145/2004, de 13 de setembre) que cal garantir el dret de defensa i el dret de ser informat de la infracció corresponent en els procediments administratius sancionadors, d'acord amb l'article 24 de la Constitució espanyola.

L'exercici d'aquests drets pressuposa notificar degudament a la persona implicada la incoació del procediment, perquè només així podrà exercir l'efectiva possibilitat de defensa davant la infracció que se li imputa abans que l'Administració prengui una decisió definitiva.

Per aquesta raó, existeix una jurisprudència constant i reiterada que diu que sempre que sigui possible s'ha **de practicar la notificació al domicili de l'interessat i, només en darrer terme, recórrer a la notificació edictal**. En aquest sentit, és exigible a l'Administració una diligència especial perquè garanteixi i possibiliti a la ciutadania l'exercici dels seus drets, de la mateixa manera que li exigeix les obligacions.

Les notificacions de les denúncies per infracció de trànsit tenen la seva pròpia peculiaritat segons l'article 89 i següents del Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària (LSV), que estableix que les denúncies, en principi, s'han de lliurar en el mateix acte, és a dir, en mà. Si això no és possible, la notificació es pot fer en un moment posterior sempre que concorrin algunes de les circumstàncies previstes a l'article 89.2 de l'LSV.

L'article 90 de l'LSV disposa que aquestes notificacions s'han de fer a l'adreça electrònica viària i que, si la persona denunciada no en té, s'hauran de fer al domicili que hagi indicat en el procediment i, si no n'hi ha, al domicili que consti als registres de l'organisme autònom Prefectura Central de Trànsit.

El punt 3 d'aquest article, en relació amb el supòsit que la notificació es faci arribar al domicili de la persona interessada, disposa que, si no hi és i ningú no se'n fa càrrec, s'ha de deixar constància d'aquesta circumstància en el procediment sancionador, juntament amb el dia i l'hora en què es va intentar, i s'ha de tornar a fer en els tres dies següents. Si tampoc no és possible el lliurament, s'ha de donar per acomplert el tràmit i s'ha de publicar al *Butlletí Oficial de l'Estat* (BOE). Transcorregut el període de vint dies naturals des de la publicació de l'anunci de notificació al BOE, s'entén que aquesta notificació ha estat feta i es dona per acomplert el tràmit.

Així mateix, els articles 109 i següents de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària (LGT), contenen pronunciaments anàlegs en relació amb el procediment de notificació. L'article 167 del mateix text fixa els **motius d'oposició contra la providència de constrenyiment, entre els quals hi ha la falta de notificació de la liquidació.**

En aquest sentit, l'IMH informa que, revisades les actuacions notificadores corresponents a aquests expedients sancionadors, es constata que la notificació de les denúncies es va practicar, d'acord amb el que disposa la normativa vigent, en el domicili de notificacions que consta en el registre de la Direcció General de Trànsit (DGT), en dates 27 i 28 de desembre de 2022, a les 17.19 h i 11.57 h, respectivament, amb resultat d'"impossible lliurament", i la posterior publicació edictal en data 5 de gener de 2023.

Posteriorment, es va notificar a l'interessat la provisió de constrenyiment a l'adreça de notificacions que consta a les bases de dades de contribuents de l'IMH.

En vista del fet que l'adreça en què es va practicar la notificació de l'esmentada provisió de constrenyiment sí que hi consta pis i porta, a diferència de l'adreça de notificacions que consta a la DGT, **s'ha conclòs que l'interessat no va poder tenir coneixement de la notificació de la denúncia**, a causa del fet que l'adreça que consta a la DGT és incompleta.

En conseqüència, s'ha emès una **proposta de resolució estimatòria del recurs interposat** en data 2 de maig de 2023 contra la provisió de constrenyiment. Un cop dictada per l'òrgan competent la corresponent resolució, es notificarà formalment a la persona interessada.

En la mateixa resolució, **es recorda al ciutadà promotor de la queixa l'obligació legalment establerta de mantenir actualitzades les dades domiciliàries en els registres de la DGT**. Així mateix, també se l'informa de la possibilitat de donar-se d'alta en la notificació electrònica tant a la DGT —per rebre les notificacions de les denúncies—, com en el registre de subscriptors al servei de notificació electrònica de l'Ajuntament de Barcelona per rebre les notificacions d'aquesta administració.

3. La manca de resposta al recurs interposat

Un cop s'ha produït un acte administratiu a través del procediment corresponent, l'ordenament jurídic reconeix, a les persones destinatàries de l'acte, la possibilitat d'impugnar-lo davant la mateixa Administració pública que ha dictat l'acte (o, si escau, davant els tribunals de la jurisdicció contenciosa administrativa).

Els recursos administratius són actes de les persones administrades mitjançant els quals se sol·licita la revocació o la reforma d'un acte administratiu previ, i esdevenen una garantia de la ciutadania davant l'actuació administrativa.

En el cas que ens ocupa, al maig de 2023, el ciutadà va interposar un recurs contra la provisió de constrenyiment, en què al·legava la manca de notificació prèvia de la sanció i sol·licitava retrotraure les actuacions practicades al moment de la notificació de la denúncia.

En primer lloc, val a dir que la interposició del recurs de reposició no suspèn l'execució de l'acte impugnat ni de la sanció (article 96 de la LSV).

Tanmateix, no ha estat fins que el ciutadà ha interposat aquesta queixa, i **arran de la petició d'informació feta per la Sindicatura a l'IMH, que aquest organisme ha emès la proposta de resolució**. Com ja hem esmentat, aquesta resolució té sentit estimatori pels motius exposats en el punt anterior, de manera que es retornaran les quantitats ingressades indegudament i els interessos que puguin correspondre.

Sobre la manca de resposta al recurs interposat, convé recordar que l'article 46 de la Llei 1/2006, de 13 de març, de règim especial del municipi de Barcelona, regula el recurs d'alçada davant l'Alcaldia contra els actes d'aplicació dels tributs i els ingressos de dret públic (com són les multes i sancions), al qual és aplicable el règim del recurs de reposició de l'article 14 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (TRLRHL).

L'article 14.2 del TRLRHL disposa que el recurs s'ha de resoldre en el termini d'un mes comptat des de l'endemà de la seva presentació. Doncs bé, en el cas que ens ocupa ha transcorregut **més d'un any fins que s'hi ha donat resposta**, un termini que supera amb escreix l'establert legalment i que hauria de ser evitable.

Aquesta Sindicatura no desconeix el gran volum d'expedients sancionadors que tramita l'IMH i, malgrat les mesures per a la millora contínua que es van implantant progressivament en els àmbits organitzatiu i tecnològic, en determinades ocasions no és possible complir els terminis establerts per la normativa. És per això que l'IMH revisa constantment els seus processos per tal de reduir els terminis de resolució.

Tanmateix, no es pot perdre de vista que l'accés a l'Administració és la porta d'entrada per a l'exercici dels drets i deures de la ciutadania.

En aquest punt, cal recordar que entre els principis generals d'actuació de les administracions públiques recollits a l'article 3 de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic, hi figura el de prestar un servei efectiu a la ciutadania i el d'agilitzar els procediments administratius i les activitats de gestió. En aquest mateix sentit es pronuncia l'article 21 de la Llei catalana 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

El **principi de bona administració** inclou el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenti la ciutadania i de donar resposta a les sol·licituds que adreci a l'Administració. Així ho estableix també l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i l'article 53 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, que menciona l'obligació de les administracions públiques catalanes de dictar una resolució expressa en tots els procediments i notificar-la.

La jurisprudència també és eloqüent en aquest sentit, tal com mostra la Sentència del Tribunal Suprem de 28 de maig de 2020 (entre moltes altres):

"[...] el deure jurídic de resoldre les sol·licituds, reclamacions o recursos no és una invitació de la llei a la cortesia dels òrgans administratius, sinó un estricte i rigorós deure legal que obliga tots els poders públics, per exigència constitucional (articles 9.1, 9.3, 103.1 i 106 CE), i la seva inobservança arrossega també el trencament del principi de bona administració, que no només juga en el terreny dels actes discrecionals ni en el de la transparència, sinó que, com a pressupòsit bàsic, exigeix que l'Administració compleixi amb els seus deures i mandats legals estrictes i no s'empari en la seva infracció per causar un perjudici innecessari a la persona interessada".

Els **principis de bona administració i d'eficàcia** dels serveis públics es recullen a l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, als articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola i a l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim

jurídic del sector públic administratiu comú. Aquests drets impliquen disposar d'una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, que respecti els drets i els interessos legítims de la ciutadania i que sigui capaç de resoldre els problemes d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, a l'article XXIII, amb referència a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal d'Hisenda no ha estat eficaç pel que fa al termini de resolució del recurs de reposició interposat**, si bé posteriorment ha resolt l'expedient i ha estimat el recurs de l'interessat.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Institut Municipal d'Hisenda** que continuï treballant en la implementació de mesures tècniques i organitzatives per donar compliment als terminis legals de resolució en els procediments administratius sancionadors.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.